

2. Hänsel, R. Pharmakognosie – Phytopharmazie / R. Hänsel, O. Sticher // Springer Medizin Verlag.– 2007. – P. 133-140.

3. Об антимикробной активности препа-рата полыни горькой/ А.Д. Евтушенко[и др.] // Реализ. научн. достиж. в практ. фар-мации. - Харьков. - 1991. - С. 225-226.

4. Таран, Д.Д. Противовоспалительное и аналептическое действие эфирных масел некоторых видов полыней, тысячелистника и хамазулена/ Д.Д. Таран// Проблемы освоения лекарственных ресурсов Сибири и Дальнего Востока: тез. докл. Всес. конф. - Новосибирск. – 1983. – С. 222.

ТҮЙМЕДАҚ ДӘРІХАНА ГҮЛДЕРІНЕ НЕГІЗДЕЛГЕН ЖАҢА ДӘРІЛІК ФОРМАНЫ ӘЗІРЛЕУ

Каримова Б.Н., Топаева С.К., Бүләш Ж.
Академик Е.А. Букетов атындағы Қарағанды университеті

Микробтық инфекцияға қарсы қолданылатын зат ретінде өсімдіктер синтездейтін флавоноидтар биологиялық белсенділіктің кең спектріне ие, соның ішінде микробқа қарсы және қабынуға қарсы әсері бар полифенол кластарының ішіндегі ең үлкені болып табылады. Қарастырылып отырған биологиялық белсенді заттар тобының микробқа қарсы әсерін жүзеге асырудың көптеген жолдары әртүрлі топтардың флавоноидтарының қосындысы бар күрделі препараттарды қолдану қажеттілігін талап етеді.

Флавоноидтарды тамақ және фармацевтика өнеркәсібінде қолданылатын өсімдіктерден алуға болады. Осындай өсімдіктердің бірі - дәрілік түймедақ, оның құрамында флавоноидтардың көп мөлшері ішкі және жергілікті қолдануға арналған жеке және аралас препараттарда ресейлік және шетелдік медициналық тәжірибеде кеңінен қолданылатын гүлдерде байқалады. Осы дәрілік өсімдік шикізаты негізінде жергілікті қолдануға және ішуге арналған дәрілік заттар негізінен сұйық дәрілік формалармен ұсынылған, олар көбінесе қолданар алдында қосымша дайындықты, соның ішінде сұйылтуды қажет етеді. Нарықта дәріхана түймедағын басқа өсімдік шикізатымен біріктіру негізінде көп компонентті дәрілік препараттардың болуына қарамастан, синтетикалық заттармен комбинациялардың ассортименті шектеулі [1].

Сондықтан қабылдау мен дозалаудың ыңғайлылығын, жақсартылған биофармацевтикалық қасиеттерін біріктіретін дәріхана гүлінің түймедақына негізделген дәрі-дәрмектерді әзірлеу қызығушылық тудырады. Мұндай дәрілік формалар ауыз қуысында жергілікті қолдануға арналған таблеткалар болуы мүмкін.

Сонымен, дәрілік өсімдік шикізатының ең көп таралған түрлерінің бірі негізінде дәрілік нысандардың ассортиментін кеңейту жеке биологиялық белсенді заттарды бөлудің көп сатылы технологияларын пайдаланбай дәрілік

заттарды жасау үшін фармацевтикалық әзірлеудің заманауи мүмкіндіктерін пайдалануға мүмкіндік береді және өзекті болып табылады.

Бұл жұмыстың мақсаты құрамында флавоноидтар мен эфир майы бар дәріхана түймедағынан гүлдер алу негізінде ауыз қуысында жергілікті қолдануға арналған таблетка түріндегі дәрілік заттардың құрамы мен технологиясын әзірлеу болып табылады.

Қатты дәрілік формалардың артықшылығы дәрілік заттардың қоршаған орта факторларының әсеріне төзімділігін арттыру, қажетті биожетімділікке қол жеткізу және дәрі-дәрмектің дәмін түзету мүмкіндігі екені белгілі. Бұл жағдайда бастапқы заттар мен қосалқы заттардың физика-химиялық қасиеттері маңызды рөл атқарады. Бұл көрсеткіштер түйіршіктеу әдісін таңдауды да анықтайды [2].

Дәрілік формалардың құрамы мен технологиясын әзірлеу кезінде дәрілік заттардың арақатынасын орнатуға, қосалқы заттарды таңдауға, препараттардың тұрақтылығына баса назар аударылды.

Көмекші заттарды және таблеткаларды алу әдісін таңдау мақсатында біз сығымдау, Сусымалы, Сусымалы масса, табиғи көлбеу бұрышы және меншікті беті сияқты әзірленетін дәрілік формалардың құрамына кіретін сығындылардың технологиялық сипаттамаларын зерттедік.

Бұл көрсеткіштердің маңызы өте зор, өйткені олар таблетка пресінің матрицасын толтырудың біркелкілігін, дәрілік заттың мөлшерлеу дәлдігін, таблеткалардың беріктігі мен сапасын сипаттайды.

Органолептикалық бақылау нәтижелері құрғақ түймедақ сығындысы ақ немесе жасыл дақтары бар қоңыр-сары ұнтақ екенін көрсетті.

Сығынды бөлшектерінің пішіні мен мөлшерін зерттеу ұнтақтың изометриялық және анизодиаметрлік пішіндері бар гетерогенді құрылымы бар екенін көрсетті, соңғысы үлкенірек. Энодиаметрлік бөлшектердің басым болуы ұнтақтың төмен сұйықтығын көрсетуі мүмкін.

Сонымен қатар, сығынды дірілге ұшыраған кезде жақсы сұйықтықты көрсететіні анықталды. Соңғысы қатты дәрілік форманың құрамын жасау кезінде үйкеліске қарсы көмекші заттарды енгізу қажет екенін көрсетеді. Сондай-ақ, сығынды ұнтағының төмен сығымдау қабілеті бар екенін атап өткен жөн, оның көрсеткіштері 30 Н аспайды, бұл байланыстырғыш заттарды қолдану қажеттілігін көрсетеді [3].

Алынған көлемді тығыздық нәтижелері құрғақ сығындылар ұнтағының үлгісі орташа тығыздықтағы заттарға жататындығын көрсетеді ($\rho_{\text{мах}} = 0,78 \text{ г/см}^3$), егер құрылымы әрдайым тығыз болатын толтырғыштармен араласса, сығынды бөлшектерінің қатты дәрілік формада біркелкі бөлінуіне әкелуі мүмкін және оны қамтамасыз ету үшін дымқыл түйіршіктеу әдістерін қолдануды қажет етеді. дәрілік түрдегі заттардың біркелкі таралуы.

Сонымен, зерттеулер түймедақ дәріханасының сығындысы бар таблеткаларды рецептураның құрамына байланыстырушы және үйкеліске қарсы топтан көмекші заттардың гүлдерін енгізу қажеттілігін көрсетті.

Литература

1. Куркин В.А. Флавоноиды как биологически активные соединения лекарственных растений // Фундаментальные исследования. - 2013. - № 11-9. - С.1897-1901.
2. Государственная фармакопея Республики Казахстан. Т.1. -Алматы: Издательский дом «Жибек жолы», 2008. -592 с.
3. Тернинко И.И. Подходы к стандартизации лекарственного растительного сырья с учетом современных тенденций // Сб. мат. III Всероссийской научно-практической конференции с международным участием «Инновации в здоровье нации», Санкт-Петербург, 10-11 ноября 2015 г. -СПб.: Изд-во СПХФА, 2015. -С.443-447.

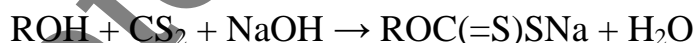
ТЕХНОЛОГИЯ ПОЛУЧЕНИЯ БУТИЛОВЫХ КСАНТОГЕНАТОВ НАТРИЯ (КАЛИЯ) –ФЛОТОРЕАГЕНТОВ ДЛЯ ОБОГАЩЕНИЯ МИНЕРАЛЬНЫХ РУД

Касенов Р.З¹., Зейноллин Р.Р¹., Кулаков И.В².

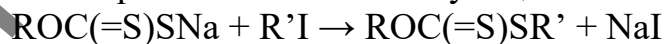
¹НАО «Карагандинский университет имени академика Е.А. Букетова»

²Тюменский государственный университет

Ксантогенаты (дитиокарбонаты) - тривиальное название солей и эфиров ксантогеновых кислот (О-эфиров дитиоугольной кислоты $\text{ROC}(=\text{S})\text{SH}$). Соли дитиоугольной кислоты обычно получают взаимодействием соответствующего спирта с сероуглеродом и щёлочью в полярном растворителе.

В некоторых случаях использование метилсульфинил-карбаниона MeSOCH_2^- даёт лучшие результаты. Полные эфиры дитиоугольной кислоты могут быть получены алкилированием соответствующим алкилгалогенидом.

Бутиловые ксантогенаты щелочных металлов используются для применения в качестве реагента-собирателя при флотации руд тяжелых цветных металлов, руд благородных и редких металлов, самородной меди. Эффективны для флотации всех сульфидов, а также окисленных минералов свинца и меди после их сульфидизации в гидрометаллургической промышленности [1].

В настоящее время н-бутиловый ксантогенат калия или натрия является основным реагентом-собирателем при флотационном обогащении руд цветных металлов, и в практике обогащения всегда имелся дефицит этого реагента. Поэтому задача разработки технологии крупнотоннажного производства н-